

T.C.
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ/RAPOR YAZIM ESASLARI

Giresun 2014

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ/RAPOR YAZIM ESASLARI

GİRİŞ

Bilimsel çalışmaların, biri içeriğini denetleyen akademik, diğeri dış özelliklerini gösteren biçimsel ölçütler olmak üzere başlıca iki yönü vardır. Bu çalışmalarda üzerinde durulması gereken bilimsel ölçütler; sayfa düzenine ilişkin düzen, metin içinde dipnot verme ve gönderme kuralları ile kaynakça oluşturulurken uyulması gerekli kurallar olmak üzere üç ana başlık altında incelenebilir. Bu çalışmalarda kullanılan biçimsel ölçütler bakımından üzerinde uzlaşmaya varılmış evrensel bir standart bulunmamakla birlikte, metnin içyapısı ve akademik ölçütlerin değerlendirilmesinde sağladığı kolaylıklar bakımından, her bilimsel çalışmanın biçimsel bir tutarlılığa sahip olması konusunda genel bir kanı vardır. Bu nedenle, kimi bilimsel disiplinlerde, meslek örgütünün geliştirdiği biçimsel kurallar geçerli kabul edilmekte (Örneğin, American Psychological Association-APA), çoğu kez ise, her bilimsel kurum ya da yayın organı, kendi geliştirdiği ölçütler doğrultusunda kurallar oluşturmaktadır. Bu sistemlerin genel amacı, ortak bir yapıya varmak suretiyle okuyucu ve araştırmacıların bir eserden daha kolay bir şekilde yararlanabilmesini sağlamaktır. Çünkü kabul etmelidir ki her bilimsel eser, insanlığın işini daha kolay yapabilmek amacından hareket eder.

Aşağıda, iki farklı biçimsel kurala ilişkin başlıca yaklaşımlardan örnekler verilmekte ve araştırmacılara, söz konusu ölçütlerden istediklerini seçme özgürlüğü saklı kalmak kaydıyla, bilimsel çalışmalarında araştırmalarını belirli bir biçimsel düzeni gözeterek oluşturmaları önerilmektedir.

1. AMAÇ VE KAPSAM

Bu Tez/Rapor Yazım Esaslarının amacı; Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırlanan tez/raporların yazımı ile ilgili esasları düzenlemektir.

2. KISALTMALAR VE TANIMLAR

Tez/Rapor Yazım Esaslarında kullanılan kısaltmalar aşağıdaki anlamları ifade eder:

- a) **Enstitü:** GRÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- b) **Anabilim/Anasanat Dalı:** Enstitü'de eğitim programı bulunan Anabilim/Anasanat Dalı.
- c) **Tez:** Yüksek lisans tezi, doktora tezi ya da sanatta yeterlik tezi.

ç) **Dönem Projesi:** Tezsiz yüksek lisans çalışması.

d) **Rapor:** Sanat eseri raporu ya da sanatta yeterlik eseri çalışması raporu.

3. TEMEL İLKELER

- * Tezlerde üslup birliği sağlanmalıdır.
- * Tezlerde bilimsel etik kuralları mutlaka gözetilmeli, intihal yapılmamalıdır.
- * Yapılan tez; yazım kuralları açısından kendi içerisinde tutarlılık arz etmelidir.
- * Hazırlanan tezlerde geçerli olan Türkçe dilbilgisi ve yazım kurallarına uyma çabası gösterilmelidir.

4. TEZ/RAPOR YAZIMINDA KULLANILACAK KÂĞIT CİNSİ VE SAYFA DÜZENİ

4.1. Kâğıt Özellikleri

Tez/Rapor, normal olarak A4 boyutunda birinci hamur kâğıdın tek yüzüne yazılır. Ancak, tez/rapor yazımında çeşitli tablo, harita, grafik, şekil ve benzeri için A4 boyutundan farklı bir kâğıt, A4 boyutunda katlanmak suretiyle kullanılabilir.

4.2. Sayfa Düzeni

Kenar Boşlukları:

Üst boşluk : 3 cm.

Alt boşluk : 3 cm.

Sol Boşluk : 4 cm.

Sağ boşluk : 2.5 cm.

Sayfa Numaraları: Sayfa numaraları parantez, çizgi vb. işaretler kullanılmadan kâğıdın üst kenarından 2,5 cm aşağıya, yazı çerçevesinin üst ortasına yazılmalıdır. İç kapak ile jüri üyeleri onay sayfasına numara yazılmamalıdır.

Numaralandırma: Sayfa numaraları ön sözden başlayarak verilir. Girişe kadarki sayfalar büyük harf Roma rakamlarıyla I, II, III, IV, V... şeklinde, giriş bölümü ile başlayan diğer sayfalar ise 1, 2, 3, 4, 5... şeklinde numaralandırılır. Ön sözün, girişin, bölüm başlangıçlarının ve sonucun ilk sayfalarına numara verilir, ancak numaralar gizlenir.

Yazı Tipi ve Boyutu: Times New Roman tipinde 12 punto boyutunda yazı karakteri kullanılmalıdır. Sayfa altında verilecek dipnotların yazımı yine Times New Roman yazı tipinde 9 punto olmalıdır. Tablo ve şekillerde gerekirse yazı boyutu 8 puntoya düşürülebilir.

Satır Aralıkları: Metin içinde 1,5 satır aralığı, dipnotlarda 1 satır aralığı boşluk bırakılmalıdır. Özet ve Abstract için değişikliğe gidilebilir.

Paragraflar: Başlıklar dâhil bütün metin soldan ve sağdan bloklanmış (iki yana yaslı) olarak yazılmalıdır. Paragrafların ilk satırı soldan “bir tab” (1,25 cm) içeriden başlayacak şekilde yazılmalıdır.

4.3. Bölüm Başlıkları

* Birinci düzey başlıklar, bölüm başlıkları yeni bir sayfadan başlar ve bütün sözcükler büyük harfle, koyu ve 12 punto boyutlarında yazı karakteriyle yazılarak, metin ortalanır. Bu uygulama; Jüri Üyeleri Onay Sayfası, Yemin Metni, Ön Söz, Türkçe Özet Sayfası, İngilizce Özet Sayfası vb. başlıklar için de aynen geçerlidir.

* İkinci düzey başlıklarda bütün sözcükler büyük harfle ve koyu yazılarak, sol kenardan hizalanır.

* Üçüncü düzey başlıklarda bütün sözcüklerin ilk harfleri büyük, diğerleri küçük harfle ve koyu yazılır, sol kenardan hizalanır.

* Dördüncü ve daha alt düzeydeki başlıklarda ise bütün sözcüklerin ilk harfleri büyük, diğerleri küçük harfle yazılır, sol kenardan hizalanır.

* Bütün başlıklar numaralandırılır ve başlıklardan önce 3 satır (2x1,5 satır), sonra 1,5 satır boşluk bırakılır.

5. TEZİN/RAPORUN DÜZENLENMESİ

5.1. Tezin/Raporun Ön, Metin ve Son Kısımının Sıralaması

- * Ön Kapak
- * İç Kapak
- * Jüri Üyeleri Onay Sayfası
- * Yemin Metni
- * Ön Söz
- * Türkçe Özet Sayfası
- * İngilizce Özet Sayfası (Abstract)
- * İçindekiler Dizini
- * Simgeler ve Kısaltmalar Dizini
- * Tablolar/Şekiller Dizini
- * Giriş
- * Bölümler
- * Sonuç
- * Kaynakça

- * Dizin¹
- * Ekler
- * Öz Geçmiş
- * Arka Kapak

5.2. Tezin/Raporun Ön Kısım

Ön Kapak: Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün belirlediği formatta hazır olarak öğrenciye verilecektir.

İç Kapak: İç kapakta geçen ifadeler, dış kapaktakilerle aynı olmalı, ancak tez yazımında kullanılan normal kâğıt üzerine yazılmalıdır. (Ön ve İç Kapak, Kapak başlığı altında Ek 1'de gösterildiği şekilde olacaktır.)

Jüri Üyeleri Onay Sayfası: Tezin/Raporun savunma sınavında bulunan jüri üyelerinin (Yüksek lisans için üç, doktora için beş öğretim üyesinin) unvan, ad ve soyadları ile imzaları yer almalıdır. (Ek 2)

Yemin Metni: Bu kısım Ek 3'de gösterildiği şekilde olacaktır.

Ön Söz: Ön söz; kısaca tezin amacını, kapsamını, sonucunu, karşılaşılan güçlükleri ve tezin hazırlanmasında katkısı olan kişi ve/veya kuruluşlara teşekkür gibi açıklamaları içerir.

Türkçe Özet Sayfası: Özet sayfasında ortalanmış olarak koyu harflerle ÖZET başlığı kullanılır ve ilk satırda tezin/raporun künyesi belirtildikten sonra, tez çalışmasının amacı, kapsamı, kullanılan yöntem ve varılan sonuçlar açık ve öz olarak yazılır. Özet 150-250 sözcük arasında olmalı ve bir sayfayı geçmemelidir. Özet metnin altına “Anahtar Sözcükler” ifadesi yazılarak 5 anahtar sözcük belirtilir.

İngilizce Özet Sayfası: Tezdeki Türkçe özet ile anahtar sözcüklerin İngilizce yazılmış şeklidir. Başlık olarak İngilizce ABSTRACT sözcüğü, “Anahtar Sözcükler” yerine de “Key Words” ifadesi kullanılır.

İçindekiler Dizini: Tez/Rapor metninde yer alan Ön Söz, Kısaltmalar, Tablolar, Şekiller, bütün bölüm başlıkları, Kaynakça (varsa Ekler) sayfası, Türkçe ÖZET ve İngilizce ÖZET İçindekiler dizininde gösterilir. (Ek 4)

Simgeler ve Kısaltmalar Dizini: Tez/Raporda kısaltmalar kullanılmışsa, bunlar alfabetik sıraya göre alt alta dizilir. Her kısaltmanın karşısında kısaltmanın açık hali belirtilir.

Tablolar/Şekiller Dizini: Tezde/Raporda tablo, grafik, harita vb. kullanılmışsa, ilgili tablo, grafik, harita vb. için dizin oluşturulur. Tablo, grafik ve şekil başlıkları üst kısımda, kaynakları ise alt kısımda gösterilir.

¹ Araştırmanın niteliğine göre düzenlenebilir.

5.3. Tezin/ Raporun Metin Kısımı

Giriş: Giriş kısmında, ön sözde belirtilenler tekrar edilmemek üzere, çalışmada çözümlenmesi amaçlanan bilimsel sorunlar etraflıca tanımlanmalı; kullanılan kuramsal çerçeve, bölümlerin kısa tanıtımı, yöntem ve teknik yeterince açıklanmalıdır.

Bölümler: Giriş'ten sonra tezin bölümleri yer alır. Tezin bölümleri, gerek duyulan ayrıntı düzeyine bağlı olarak tezi sonuca götürecek bilgi ve açıklamaları, uygun düşünce silsilesi içinde ortaya koyar.

Sonuç: Metin kısmının son bölümü, 'Sonuç' başlığını taşır. Burada, girişte açıklanan tezin amacı ve/veya hipotezinden başlayarak tezin sınırlılıkları çerçevesinde tezde ulaşılan çözüm, tezin çeşitli bölümlerinde varılan sonuçlardan da yararlanarak açıklanır. Bu açıklamalar mümkünse veya gerek varsa daha sonraki çalışmalara ışık tutacak çeşitli önerilerle desteklenir. Ayrıca, yapılan araştırmada çözümlenemeyen sorunlar varsa, bunların gelecekte hangi tür veya konudaki araştırmalarla çözümlenebileceğine ilişkin bilgiler de verilir.

5.3.1. EĞİTİM BİLİMLERİ ALANI İÇİN TEZ/RAPOR METİN KISMI BAŞLIKLARI

GİRİŞ

Tezin giriş bölümünde; ilgili literatür özetlenerek tez konusu olarak ele alınan problemin ne olduğuna, araştırmanın amacına, araştırmanın önemine, sınırlılıklarına, araştırmaya başlarken yapılan varsayımlara ve tezde geçen tanımların hangi anlamlarda kullanıldığına ilişkin bilgilere yer verilir.

Problem Durumu

İlgili alan yazının gözden geçirilmesi problem alanında o güne kadar nelerin yapıldığının ortaya konulmasına ve analizinin yapılmasına imkân verir. Literatürün gözden geçirilmesi özetlerin alt alta yazılması değil, daha önce yapılan çalışmalar arasındaki ilişkilerin, benzerliklerin ve farklılıkların ortaya konulmasıdır. Gözden geçirmede en az ilgili olan çalışmalar önce, en çok ilgili olan çalışmalar da en sonda ve araştırma amaçlarından hemen önce tartışılmalıdır. Literatürün gözden geçirilmesi hem problemin açıklanmasında hem de kuramsal çerçevenin ortaya konulmasında kısa bir özetle ve ifade ettiği anlamın açıklanması ile sonlandırılmalıdır. Literatür hem problemin hem de kuramsal ve kavramsal çerçevenin ortaya konulmasında kullanılacağı için hiçbir zaman tek başına bir bölüm haline getirilmemelidir.

Araştırmanın Amacı

Tezin giriş bölümünde araştırma ile ilgili temel tartışmalar yapıldıktan ve problem ortaya konulduktan sonra araştırmanın amacı yazılmalıdır. Araştırmanın amacı, problemin nasıl çözüleceğini ifade etme yani sonuçta nelerin beklenildiğini baştan ortaya koyma demektir. Araştırmanın amacı iki farklı düzeyde ifade edilir. Birinci düzeyde araştırmanın genel amacı ortaya konulur. İkinci düzeyde ise, bu genel amacı gerçekleştirebilmek için cevaplanması gereken sorulara ya da test edilecek hipotezlere yer verilir.

Ayrıca, araştırmanın genel amacı yazıldıktan sonra, “bu genel amaç çerçevesinde şu sorulara yanıt aranacaktır/aranmıştır:” denilerek sorular sıralanabileceği gibi; araştırmanın amacı başlığından sonra, ayrıca bir “alt amaçlar/alt problemler” başlığı da eklenerek bu başlık altında yanıt aranacak/aranan sorular sıralanabilir.

Araştırmanın Önemi

Tezin bu bölümünde araştırmacı, araştırmanın dayandığı kuramsal çerçeveyi anladığını göstermelidir. Bu temele dayalı olarak araştırmacı, araştırmanın niçin gerekli olduğunu ve değerinin gerekçelerini ortaya koymak durumundadır. Bunu başarmanın yolu, diğer araştırmacıların destekleyici ifadelerini sunmaktır.

Bir araştırma raporunda problemin önemi ortaya koyulurken çalışmanın sonuçlarının eğitimde teorik ya da pratik bir problemi çözmeye katkıda bulunacağı belirtilmelidir. Buradaki katkı araştırmanın bütünüyle orijinal olmasını gerektirmez. Yürütülen mükemmel projelerin çoğu daha önce yapılan bir çalışmanın sonuçlarını doğrulamak, güncelleştirmek ya da daha önceki projeleri iyileştirmek, mevcut araştırma bulgularını genişletmek içindir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Raporun bu bölümünde evrenle, yapılan işlemle, kullanılan araç ya da araştırma deseni ile ilgili bütün sınırlılıklar (tercihen maddeler halinde) belirtilmelidir. Böylece okuyucu, araştırmanın bulgularının ne ölçüde diğer durumlara uygulanabileceği konusunda kendi kararını verebilir.

Varsayımlar

Varsayım, doğru olarak kabul edilen bir fikri temsil eden ifadedir. Araştırma durumunda bu tip ifadeler araştırmanın temellerini oluşturur. Araştırmacının ve başkalarının yürütülecek çalışmada doğru ve hatta değiştirilemeyen ve araştırmayı etkileyen faktörler olarak kabul ettikleri faktörlerin varsayım olarak ifade edilmesi gereklidir.

Varsayımları yazarken her ifadenin savunulabilirliğine de dikkat edilmesi gerekir. Savunma; mantık, objektif veriler ya da otorite kaynaklara dayandırılmalıdır. Bunlardan en az birisi sağlanmadıkça bir varsayım savunulamaz ve bu nedenle de kabul edilemez.

Tanım ve Kısaltmalar

Araştırma önerisinin bu bölümünde belirsiz ya da açık olmayan ifadeler açıklığa kavuşturulmalıdır. Araştırmada fikirlerin doğru ifade edilmesinde terimlerin anlaşılır olmasının büyük faydası vardır.

Araştırma raporunda sıkça tekrarlanacak bazı ifadeler kısaltılarak kullanılmalıdır. Tez içerisindeki sembol ve kısaltmalar, ayrı sayfalarda olmak şartı ile liste hâlinde ve alfabetik sıra ile verilir. Bu gibi durumlarda kısaltmaların ne anlama geldiği açıkça belirtilmelidir.

Örneğin; MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın Problemini oluşturmak üzere kullanılanlar dışında tez konusu ile ilgili araştırmalar yakın tarihten uzağa (içinde bulunulan yıldan geriye doğru) olacak şekilde bulgu veya sonuçları ile sıralanmalıdır.

YÖNTEM

Araştırmanın yöntem bölümünde araştırmada izlenen bilimsel yaklaşımın “araştırma modeli”, araştırmanın “evren ve örneklem”i, “veriler ve toplanması” ile “verilerin çözümlenmesi ve yorumu” gibi ayrıntılar açıklanır.

Araştırma Modeli

Araştırmanın modeli (deseni) araştırmada ele alınan soruları ya da denenceleri test etmeyi güvence altına alan verilerin, araştırmanın amacına uygun ve ekonomik olarak toplanmasını ve çözümlenmesini sağlayan koşulların düzenlenmesidir. Araştırma modeli, araştırmadaki değişkenlerin birbirine göre durumları, sayıtların (varsayımların) sağlam olması, araştırma sonuçlarının güvenilirliği ile doğrudan ilgilidir. Bu bakımdan model ve modele konu olan değişkenlerin özellikleri ve birbiri ile ilişkileri ayrıntılı bir şekilde verilir. Gerekirse gözlem ve ölçme durumlarını açıklayıcı model verilir.

Araştırma modelinin özellikleri; seçilme nedeni, araştırma problemi/alt amaçlar ya da denenceler dikkate alınarak açıklanmalıdır. Yöntemle ilgili olarak; araştırma için yerine getirilen ya da araştırmacı tarafından düzenlenen koşullar açıklanmalıdır. Araştırmanın nerede, ne zaman ve nasıl yürütüldüğü açıklanmalıdır.

Evren ve Örneklem

Evren, araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği objeler, varlıklar bütünüdür. Araştırmanın bu kısmında evrenin özellikleri, varsa sayısal sonuçları ile birlikte verilir. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli nokta evrenin ele alınan problem açısından özelliklerinin verilmesidir. Bir araştırma problemi açısından evren homojen olabileceği gibi bir başka problem açısından evren heterojen olabilir. Evrenin bu özellikleri örneklem seçme işinde dikkate alınması gereken bir özelliktir.

Raporun örneklem başlığı altında evrenin tüm özelliklerini yansıtan bir örneklem oluşturulabilmesi için kullanılacak örnekleme yöntemi (basit yansız örnekleme, tabakalı örnekleme, küme örnekleme vb.), örneklem grubunun sayısı evrene ait hesaplanabilir güvenirlik sınırları içinde belirlenmeli, örnekleme belirleme yöntemi ve örnekleme ait özellikler hakkında bilgi verilmelidir. Evreni temsil edecek birim ya da sayının nasıl seçildiği ve evreni temsil etme durumu açıklanmalıdır.

Verileri Toplama Teknikleri

Bu bölümde, verilerin elde edilmesinde kullanılan veri toplama aracının hazırlanma biçimi ve seçilme nedeni, nasıl geliştirildiği veya geliştirilmiş bir araç kullanılması durumunda geçerlik ve güvenirliği açıklanmalıdır. Veri toplama aracı araştırmacı tarafından geliştirilmişse geçerlik ve güvenirliğinin hangi istatistiksel yöntemle yapıldığı anlatılmalıdır.

Araştırmada ihtiyaç duyulan veriler, çeşitli kaynak ve yollarla elde edilebilir. Bu yollardan hangisinin seçileceği, araştırmanın amacına, verilerin özelliğine, veri kaynağının durumuna ve araştırmacının imkânlarına bağlıdır. Temel problemler ve alt problemlerin gerektirdiği veriler, anket, çeşitli performans ve psikolojik testler uygulanarak toplanacağı gibi görüşme ve gözlem yapılarak ya da çeşitli ortamlarda korunan dosya kayıtları incelenerek de elde edilebilir.

Verilerin Analizi

Bu kısma araştırma verilerini analiz etme ve anlaşılır hâle getirmeyle ilgili genel sürecin tanıtımıyla başlanmalıdır. Bulgularla ilgili yorumlar/tartışmalar burada yapılmamalı bir sonraki bölüm olan tartışma bölümünde yapılmalıdır. Hakkında yeterince işlem yapılamayan veya bilgi toplanamayan örneklerin araştırmaya dâhil edilip edilmeyeceğine burada karar verilmelidir. Dikkate alınmayan örneklerin veya verilerin araştırma dışında tutulması, araştırmayla ilgili bütün verileri etkileyebileceği için bu durumun bölümün başlangıcında tartışılması daha uygundur. Verilerin çözümlenmesinde istatistiki yöntemler kullanılması durumunda yapılan istatistiklerin açıklamalarına yer verilmelidir.

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın amaçları doğrultusunda toplanan verilerin işlenmesinden sonra problem çözümüne ışık tutacak şekilde kullanıma hazır hâle getirilen veriler bulgular bölümünde yer alır.

Bulgularla ilgili bölümü oluştururken her bir alt amaç veya hipotezle ilgili tablo veya şekiller oluşturmak daha mantıklıdır. Bu tablo veya şekiller okuyucu açısından daha anlaşılır olabilir ve araştırmacının verileri yorumlamasını da kolaylaştırır. Tablo ve şekiller açıklanırken önemli olanlar vurgulanmalıdır. Bütün detayların ele alınması asıl verilmek istenenden uzaklaşmaya yol açabilir. Burada kullanılan tablo, şekil, grafik vb. görseller mutlaka kurallara uygun olmalıdır.

Bulgular, önce elde edildiği şekli ile olduğu gibi sunulmalı, yoruma yer verilmemelidir. Yorum ayrı paragraf hâlinde sunulmalıdır. Hipotezin niçin reddedildiği veya doğrulandığı, sonuçların başka araştırmaların sonuçlarıyla örtüşüp örtüşmediği nedenleriyle ortaya konulmalıdır. Bulguların sunumunda araştırmacının beklentileri ve subjektif yargıları değil, problemin çözümü için bulunan sonuçlar ön planda tutulmalıdır. “Bulgular ve Yorum” bölümü, araştırma bulgularının uzun bir şekilde tartışılmasının gerekli görüldüğü durumlarda “Bulgular” ve “Tartışma” olarak iki ayrı bölüm halinde de yazılabilir.

Bulgular bölümünün sonunda, araştırmadan elde edilen kayda değer bulguların özeti ile yorumları verilirse, araştırma daha açık, anlaşılır ve önemli bulguları vurgulayıcı şekilde ifade edilmiş olur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Tezin en son bölümünde oluşturulan bu kısımda araştırma problemi, yöntemi, her bir sonucun yorumu, çalışmanın sınırlılıkları ve bulguların ileriye dönük uygulamaları konusunda kısa bir özet yer alır. Araştırmanın, varsa benzer konuda yapılan çalışmalarla karşılaştırılması yapılarak yapılan çalışmalarla uygunluğu tartışılır ve gerekli yorumlar yapılır.

Başkalarının yaptığı araştırmalar da dikkate alınarak sonuçlar arasındaki benzerlik ve farklılıklar, ortaya atılan düşünceler açıklığa kavuşturulup pekiştirilmelidir. Daha önceden dile getirilen noktalar tekrar tekrar vurgulanmamalıdır. Her bir ifade araştırmacının ortaya koyduğu sonuçları güçlendirirken, okuyucunun da problem hakkında ufkunu genişletmelidir. Araştırmayla ilgili bazı temel sorunlar dile getirilebilir, ancak her soruna değinilmemeli ve olumsuz sonuçlar da göz ardı edilmeden kabullenilmelidir.

Yapılan öneriler araştırmaya dayalı olmalıdır. Araştırmanın amaç ve alt amaçları, hipotezleri vb. dikkate alınmalıdır. Araştırmayla doğrudan ilgili olmayan konular hakkında

önerilerde bulunulmamalıdır. Öneriler yapılırken program, öğretmen, öğrenci, aileler vb. açılardan sınıflandırılabilir.

KAYNAKÇA

EKLER

5.4. Tezin/ Raporun Metin Kısımının Numaralandırılması, Alıntı ve Atıflar

Tezin/Raporun Metin Kısımının Numaralandırılması: Giriş ve sonuç hariç olmak üzere, bölüm ve alt bölümlerin numaralandırılmasında, her numaradan sonra, ilgili bölüm ve alt bölümlerin başlığı yazılarak aşağıdaki gibi numaralandırma yapılır.

* Bölümün dışındaki başlıklar, 1, 2, 3, 4, 5... şeklinde numaralandırılır. Bu düzenlemede, bölümler sırasıyla 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde numaralandırılırken, alt bölümler ve onların da altındakiler için rakamlar 1.1., 1.1.1., 1.2., 1.2.1., 1.2.2., 2.1., 2.1.1., 2.1.2. gibi birden çok haneli şekilde verilir. Ana başlıkların tamamı büyük harfle ve ortalanarak yazılır. Alt başlıkların sadece sözcüklerinin ilk harfleri büyük, sola dayalı ve sekmeli şekilde yazılır.

(Ek 4)

Alıntılar: Tezde, başka kaynaklardan yapılan alıntılar ya aynen aktarılır veya özü değiştirilmemek kaydıyla tezi yapanın kendi cümleleriyle özetlenerek verilir. Her iki durumda da alıntı yapılan kaynağa (metin, tablo, şekil ve benzeri dâhil) mutlaka atıfta bulunulmalıdır.

Atıflar: Metin içinde ve metin altında olmak üzere tezlerde iki çeşit atıftan yalnız birisi yapılır. Metin altında atıf yapılmak istenirse, aşağıda belirtilen birinci ya da ikinci yöntemlerden yalnız birisi seçilir. Hangi atıf yöntemi seçilmişse, bütün tezde aynı yöntem uygulanır.

Metin Altında Atıf Yapma (Dipnot)

Dipnotun Metindeki Yeri ve Numaralandırılması

Dipnotlar, her sayfada metnin en son satırının altında, sayfanın sol kısmından başlayan kısa bir çizgiyle, metinden ayrılan kısımda yer alır. Dipnotlar bu kısma, birbirini izleyen numaralara uygun surette yerleştirilirler. Dipnot numaraları, giriş kısmından başlayarak sonuç kısmına kadar ardışık olarak numaralandırılır. Atıf vermek veya açıklamada bulunmak amacıyla verilenler dışında sadece bir kavramı aydınlatmak için verilen dipnotlar numara yerine *, ** şeklinde sembollerle de gösterilebilir.

Referans Dipnotları

Referans dipnotlarında, ilgili kaynağa ilk kez referans veriliyorsa, bu referansta, eserle ilgili mevcut bibliyografik bilgilerin tümü sırasıyla yer alır: Yazar adı ve soyadı, eser adı,

yayına hazırlayan (veya editör, çeviren veya çizer adı ve soyadı, cilt, baskı sayısı, seri adı, yayınevi, yayın yeri, yayın tarihi) ve sayfa numaraları.

Yazar Adı: Yazar adları, dipnotta, önce adı sonra soyadı şeklinde yazılır. İki veya üç yazarlı eserlerde, her yazarın adı, eserin iç kapağında verilen sırayla ve aralarına virgül konularak verilir.

Üçten fazla yazarı olan eserler için, sadece ilk yazarın adı ve soyadı verildikten sonra ‘ve diğerleri’ anlamına gelen ‘vd.’ ibaresi kullanılır.

Atıf yapılan eserin iç kapağında herhangi bir yazar adı verilmemişse ve eserin yazar/ yazarları başka sayfa ve kaynaklardan da elde edilememişse, o zaman dipnot eser adıyla başlar. İç kapakta, yazarın takma veya müstear adı kullanılmışsa, bu ad dipnotta da aynen verilir. Ancak, yazarın gerçek adı biliniyorsa veya saptanmışsa, takma addan sonra bir parantez veya köşeli parantez içinde gösterilebilir.

Kitap Adı: Kitap adı, atıf yapılan eserin iç kapağında olduğu şekilde verilir. Ancak, kitap adı, hem asıl ad, hem de tamamlayıcı ikinci ve/veya üçüncü adlardan oluşmuşsa, o zaman asıl ad ve tamamlayıcı ikinci ad arasına, iç kapakta olmasa bile iki nokta üst üste konur. Böylece, asıl ve tamamlayıcı adın birbirine karıştırılması önlenir. Dipnotlarda kitap adları, koyu renk harflerle yazılır ve kitap adından hemen sonra virgül konur.

Sürelî Yayın Adları: Kitap adları gibi koyu harflerle yazılır.

Yayına Hazırlayan (veya Editör), Çeviren, Resimleyen, Çizen vb.’nin Adları: Kitap, makale gibi eser adlarından sonra, eğer varsa, yukarıda belirtilen kişi/kişiler, ‘yayına hazırlayan, editör, çeviren vb.’ dendikten sonra, iki nokta üst üste konarak gösterilir. İstenirse, bu işlev adları, ‘yay. haz., ed., çev., çiz.,’ şeklinde kısaltılarak da verilebilir.

Makale Adı: Makale yazarı/yazarlarının adından sonra virgül konulur. Virgülden sonra makale adı (koyu renk harflerle), çift tırnak içinde verilir. Makale adından sonra yine virgül konulur. Bunu kitap adı gibi yazılan süreli yayının adı izler.

Tez Adı: Tezlerin adları, çift tırnak içinde verilir.

Ansiklopedi Maddelerinin Adları: Makale adı gibi verilir.

Cilt, Baskı ve Yayın Bilgisi: Dipnotlarda, yazar adı, eser adı, çeviren, çizen, hazırlayan kişilerin adlarından sonra, cilt, basım, baskı ve yayın bilgileri belirli bir sıraya göre verilir.

Cilt Bilgisi: Cilt bilgisi, genel olarak atıf yapılan kitaplar için geçerlidir. Bir kitap, sadece bir ciltten ibaretse, cilt bilgisi verilmez. Kitap birden fazla ciltten oluşuyorsa, cilt sayısı verildikten sonra virgül konur ve eğer varsa basım ve baskı sayıları verilir.

Baskı Bilgisi: Atıfta bulunulan eser ilk basım ise, dipnotta baskı sayısı belirtilmez. Ancak eserin, 2. veya daha sonraki baskılarından yararlanıldıysa, o zaman baskı sayısı, 2. baskı, 3. baskı şeklinde belirtilir.

Atıf yapılan eserin basım sayısının yanı sıra, baskı sayısı da mevcutsa, bu sayı da basım bilgisinden sonra virgöl konarak 5. bs., 7. bs. gibi gösterilir.

Yayın Bilgisi: Bu bilgi, atıf yapılan eserin yayım yeri, eseri yayımlayan kuruluş ve eserin yayım tarihinden oluşur. Yayım yeri ile yayımcı kuruluş arasına virgöl konulur. Atıfta bulunulan eserde yayım yeri yoksa bu durum “yayım yeri yok şeklinde”, yayımcı kuruluşun adı yoksa “yayımcı yok” şeklinde ve yayım tarihi belirtilmemişse “tarihsiz” ifadesiyle gösterilir. Eserin iç kapağında yayım tarihi belirtilmemişse, ancak iç kapağın arkasında telif hakkı (copyright) tarihi gösterilmişse, o zaman bu tarih yayım tarihi olarak verilir.

Cilt ve Sayfa Numaraları: Dipnotlarda kitap, süreli yayın, ansiklopedi, tez gibi eserlerin hangi cildinden alıntı yapıldığını göstermek için, ilgili cilt numarası büyük Roma rakamıyla verilir. Bundan sonra virgöl konur ve hemen ardından alıntı yapılan sayı, virgöl, yayım yılı, virgöl, ilgili sayfa veya sayfaların numarası verilir.

Arşiv Belgelerine Yapılan Atıflar: Bu tür atıflar için verilen dipnotlarda, belgenin mahiyetini bildiren açıklama, belge tarihi, arşiv ve varsa dosya numaraları belirtilir.

Gazete Makaleleri veya Haberlerine Yapılan Atıflar: Gazete makaleleri ve haberlerine yapılan atıflarda, süreli yayın makaleleri için belirtilen kurallar uygulanır. Ancak, her iki durumda da makale veya haber başlığından sonra, ilgili gazetenin adı, günü, ayı, yılı, sayfası ve gazetenin numarası belirtilir.

Elektronik Kaynaklara İlişkin Dipnotlar: Eser, aynı zamanda daha önce basılı halde yayımlanmışsa, o zaman, önce yazının yer aldığı ilk kaynağın referans dipnotu, sonra parantez içinde ‘çevrimiçi’ ibaresi ve daha sonra da eserin yer aldığı elektronik kaynağın site adı ile siteden yararlanılan tarih verilir.

Eğer eser daha önce basılı halde yayımlanmışsa, varsa yazarın adı ve soyadıyla eser adı, sonra ‘Erişim’ ibaresi ile eserin yer aldığı elektronik kaynağın site adı ve siteden yararlanılan tarih verilir.

Diğer Kurallar:

I. Yöntem: Referans dipnotlarında, aynı kaynağa ikinci veya daha fazla atıfta bulunulması gerektiğinde, bibliyografik bilgiler, kısaltılarak uygulanır. Yazarın soyadı, a.g.m. (adı geçen makale) veya a.g.e. (adı geçen eser), sayfa numarası şeklinde verilir. Aynı eser veya makale arasına aynı yazarın başka çalışması girmesi halinde ise, yazarın soyadı, eserin uygun biçimde kısaltılmış adı, sayfa numarası şeklinde verilir. Dipnotlarda tercih edilen kısaltma yöntemi tezin bütününde uygulanır.

II. Yöntem: Aynı kaynağa ikinci veya daha fazla atıfta bulunulması gerektiğinde bibliyografik bilgiler yine kısaltılarak uygulanır. Yazarın adının ilk harfi nokta soyadı, eser veya makale adının anlaşılır bir şekilde kısaltılmış biçimi, üç nokta, sayfa numarası. **(Ek 5)**

EĞİTİM BİLİMLERİ İÇİN KANAK GÖSTERİM KURALLARI

Metin İçinde Atıf Yapma

Tezlerde yapılan aktarmalarda, araştırmacı neyi, nereden ve nasıl aldığını belirtmek zorundadır. Kuralına uygun yapılmayan aktarmalar fark edildiğinde, tezin reddine yol açar.

Doğrudan aktarmalarda alıntı, ana düşünce, biçim ve içerik yönünden değiştirilmeden tezde yer alır. Üç satır ve daha kısa olan alıntılar tırnak işaretleri içinde ve normal satır aralıklarıyla yazılır. Üç satırdan daha uzun alıntılar, az yer tutması ve ilk bakışta bunun bir aktarma olduğunun anlaşılabilmesi için, sıkıştırılmış paragraf şeklinde verilir. Bu amaçla, tüm paragraf soldan satır başı hizasından bloklanıp küçük puntolarla yazılır. Örneğin;

Bilim, araştırma ve geliştirme faaliyetleri ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmenin gerçekleşmesinde etkin araçlar olarak belirmektedir. Bilimsel ve teknolojik araştırmaların üretim ve karar verme mekanizmalarına olan etkileri özellikle gelişmiş ülkelerde hemen her alanda kendini belli etmektedir. Oysa az gelişmiş ülkelerde bu ilişkiyi fark etmek bile zordur (DPT, 1973, 685).

Aynen aktarılan parçadan bazı cümle ya da söz öbeklerinin çıkarılması hâlinde, çıkarmanın yapıldığı yere konan üç nokta (...); çıkarma cümle sonuna gelmişse, dört nokta kullanılır (....). Bunlardan üçü yapılan çıkarmayı, biri de cümlenin bitişini simgeler. Örneğin;

“Planda, araştırma ile ilgili çalışmalarda önce yurdumuzda her alanda araştırma çalışmalarının bugünkü durumu incelenmiş ve buna bağlı... araştırmaya... verilecek yön tayin edilmiştir”(DPT, 1963, 463).

Doğrudan aktarmalarda, alıntının farklı şekilde alınmasını gerektiren iki özel durum vardır. Birincisi, alıntı yazarın kendi başlattığı bir cümleyi tamamlayarak sürüyorsa (yazarın cümlesi içine alınıyorsa) özel adlar dışında, her zaman küçük harfle başlar; ikincisi, alıntı cümle yazarın kendi anlatımıyla sürdürülmüşse, alıntı sonundaki asıl nokta kalkar. Örneğin; “hayatta en hakiki mürşit ilimdir” alıntısında hem başlık küçük harfle başlamış hem de özdeyişin sonundaki nokta konulmamıştır. Tırnak içinde yapılan doğrudan aktarmalarda alıntılar bir cümle değerinde ise, ilk kelimenin baş harfi büyük olur ve sonuna uygun noktalama işareti konur. Örnek: Atatürk, bilimden bahsederken “Hayatta en hakiki mürşit ilimdir.” diyor.

Ana düşünce değişmez, özgün biçim ve içeriğe uyma zorunluluğu olmadan, yazarın

kendi anlatımıyla yapılan bilgi aktarmalarına “dolaylı aktarma” denir. Burada önemli olan alıntının, anlam kayması olmadan, tez ile serbestçe bütünleştirilmesidir. Dolaylı aktarmalarda, tırnak işaretleri ya da sıkıştırılmış paragraf gibi herhangi özel bir işaret ve biçim kullanılmaz.

Doğrudan ve dolaylı her türlü aktarmada kaynak gösterilmesi zorunludur. Kaynak gösterme işi, her aktarmanın nereden yapıldığını ayrı ayrı gösterecek şekilde anında yapılır ve bu kaynaklar ayrıca kaynakçada verilir.

Alıntı Örnekleri:

Alıntı 40 kelimeden az ise cümle çift tırnak içinde belirtilmelidir.

“Kendi alanlarında ve öğretim sürecinde tam anlamıyla yeterli öğretmenler olmaksızın eğitimsel ve endüstriyel öğretim programı tam olarak başarılı olamaz” (Miller ve Miller, 2002, 1).

Eğitimi çeşitli şekillerde tanımlamak mümkündür. Örneğin, Ertürk (1998) eğitimi, “bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişiklik meydana getirme süreci” (s.12) olarak tanımlamaktadır.

“Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişiklik meydana getirme sürecidir. Kültürlemenin belli bir çeşidi olduğunu söylediğimiz eğitim, yani kasıtlı kültürleme ile kasıtsız kültürleme bir arada ve birbirini etkileyerek vuku bulmaktadır” (Ertürk, 1998, 12-13).

Alıntı 40 ya da daha fazla kelimeyi içeriyor ise tırnak içinde değil, normal makaledeki yazıdan ayırmak için, blok formatında her satır soldan itibaren beş boşluk içeriden girinti (indented) olacak şekilde yazılmalıdır.

Öz değerlendirme tek bir kavram değildir. Öğretmenin kendi öğretimini iyileştirmek amacıyla kendi gelişimine ilişkin pek çok farklı kanaat oluşturma biçimlerini kapsayan pek çok öğeden oluşan bir bütündür. Öz değerlendirme, kişisel gelişim için son derece güçlü bir mekanizmadır. Çünkü öz değerlendirme yapan öğretmen genellikle kendini geliştirmeye güdülenmiştir. Öz değerlendirmenin en önemli yararı öğretmenin kendi zayıf ve güçlü yanları üzerinde düşünmesinden kaynaklanan yüksek öğretimsel iyileşmedir (Barber, 1990, 218).

5.5. Tezin/Raporun Son Kısım

Kaynakça: Kaynakçada atıf yapılan kaynaklarla ilgili olarak dipnotlarda verilen tam bibliyografik kimlikler, kaynakçaya da aynen yansıtılır. Ancak, kaynakçada, kaynakların yazarlarının soyadı en başa alınarak büyük harfle yazılır. Soyadı ile ad arasına virgül konulur. Kaynakçada yer alan kitaplar için, sayfa numaraları verilmez. Ancak makalelerde, makalenin (yayımlandığı) derginin hangi sayfaları arasında yer aldığı belirtilir. **(Ek 6)**

Ekler: Tez metninin ek kısmında, metinle ilgili tablolar, formlar, anket sorularının listeleri, kolay bulunamayacak belgelerin kopyaları, fotoğraf, harita vb. gibi malzemeler bulunur. Bu tür tek bir malzeme için sadece bir ek, birden çok malzeme için de gerekli görülürse, rakamlarla 1, 2, 3, 4, 5... şeklinde veya roma rakamlarıyla I, II, III, IV, V... şeklinde birbirini izleyecek biçimde numaralandırılır. Her numaranın karşısına, Ek'in mahiyetini belirten bir başlığın konulması uygun olur.

Öz geçmiş: Bu kısımda tezin yazarı; doğumu, öğrenim hayatı, mesleki durumu, çalışmaları gibi konularla ilgili olarak kısa bilgiler verir. Bu bilgiler, üçüncü tekil kişi ağzından aktarılır.

Arka Kapak: Ön kapakla aynı özellikteki kartondan olur ve üzerinde hiçbir yazı bulunmaz.

6. TEZİN/RAPORUN CİLTLENMESİ VE TESLİMİ

6.1. Tezin /Raporun Ciltlenmesi

Sırt Yazısı: Tezin/Raporun sırtına yukarıdan aşağıya doğru okunacak biçimde, yazar adı, tezin/raporun adı, tezin/raporun kabul edildiği il ve yıl yazılır. Cilt sırtına sığmaması halinde tezin/raporun adı uygun şekilde kısaltılabilir. Sırt yazısı ön kapakta kullanılan karakter boyutundan daha büyük olamaz. Tezin/raporun adı üst kenardan 2 cm boşluk bırakılarak iki yana hizalı (bloklanmış) olarak yazılır. Tarih ile alt kenar arasında da 2 cm. boşluk bırakılmalıdır. Diğer boşluklar eşit olarak düzenlenir.

6.2. Tezin/Raporun Teslimi

Savunma Öncesi Tez Teslimi: Savunma öncesinde yüksek lisans ve doktora tezleri 2 (iki) nüsha olarak teslim edilir. Aday savunmaya girmiş, tezine düzeltme verilmişse, ilk teslimde olduğu gibi yüksek lisans ve doktora tezleri yine 2 (iki) nüsha olarak teslim edilir. Savunma için teslim edilen tezlerde karton kapak yerine spiral cilt yeterlidir. Savunma öncesi teslim edilen tezler arkalı önlü olarak çoğaltılarak ve karton kapak yerine spiral cilt kullanılarak hazırlanabilir.

Savunma Sonrası Tez Teslimi:

Başarılı bulunmuş tez, Sosyal Bilimler Enstitüsü ağ sayfasında yer alan “Tez Sınavı Tutanak Formu” (Ek-6) ve YÖK ağ sayfasında yer alan “Tez Veri Girişi ve Yayınlama İzin Formu” doldurularak (online olarak) iki (2) adet (CD’ye kayıtlı PDF formatında); basılı olarak da jüri üyesi ve Enstitü Müdürü’nün imzasıyla Yüksek Lisans için 2; Doktora için 2 adet olmak üzere Sosyal Bilimler Enstitüsü’ne teslim edilir.

Kabul edilen tezlerle ilgili tüm yasal sorumluluk yazara aittir.

7. EKLER

Ek 1

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI

Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün tarihli toplantısında oluşturulan jüri, Sosyal Bilimler Enstitüsü Anabilim Dalı Yüksek Lisans / Doktora / Sanatta Yeterlilik öğrencisi 'nın ... başlıklı tezini incelemiş olup aday ... tarihinde, saat... da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Aday çalışma, sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans/Doktora/Sanatta Yeterlik tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmzası
Üye (Başkan)		
Üye		
Üye		
Üye		
Üye		

ONAY

...../...../201..

Prof. Dr. Güven ÖZDEM
Enstitü Müdür V.

Ek 2**YEMİN METNİ**

Yüksek Lisans / Doktora / Sanatta Yeterlilik tezi olarak sunduğum “.....” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.../.../...

(Yazar adı ve imza)

Ek 3

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	I
ÖZET.....	II
ABSTRACT.....	III
KISALTMALAR.....	IV

BİRİNCİ BÖLÜM

1. BAŞLIK.....	1
1.1. Başlık.....	2
1.1.1. Başlık.....	3
1.1.2. Başlık.....	4
2. BAŞLIK.....	5
2.1. Başlık.....	6
2.1.1. Başlık.....	7
2.1.1.2 Başlık.....	8

Ek 4**DİPNOTLAR****Tek Yazarlı ve Birden Çok Yazarlı Dipnot Örnek Kullanımı****Kitap**

Sina Akşin, **İstanbul Hükümetleri ve Milli Mücadele**, I, Türkiye İş Bankası Yayınları, (7. Baskı), İstanbul 2004, s. 139.

Berna Moran, **Edebiyat Kuramları ve Eleştiri**, Cem Yayınevi (9. Baskı), İstanbul 1994, s. 43.

Ali Sevim, Erdoğan Merçil, **Selçuklu Devletleri Tarihi**, TTK, Ankara 1995, s. 28.

Makale

Abdullah Gündoğdu, “Kırgızistan: Dün, Bugün, Yarın”, **Türkiyat Araştırmaları**, Yıl VIII, Sayı XV, Ankara Güz 2011, s. 399.

Bedii Nuri, “İlk Yevm-i Hürriyetimiz”, **Musavver Muhit**, Cilt. 2, Numara. 36-37(10 Temmuz 1325 / 23 Temmuz 1909), s. 435.

Kutlukan Şakirov, Ersin Terez, “Tüzukat-ı Timur’un Farsça Çevirisinden Notlar ve Eserdeki Türkçe-Moğolca Sözcükler”, **Ölümünün 600. Yılında Emir Timur ve Mirası Sempozyumu**, (Ed. Abdulvahap Kara, Ömer İşbilir), İstanbul 2007, s.41.

Arşiv Belgelerine Yapılan Atıflar

BOA, MD, nr. 112, sayfa 205, hk. 716

BOA, DH. SAİDd, No: 52 / 127

veya Arşiv belgesinin ilk kullanımında:

Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Dâhiliye Kalemi Mahsus, Dosya No:49/1, Gömlek No:34, Belge No:34-3.

Bu arşiv belgesinin ikinci kullanımında;

B.O.A., DH. KMS., D.N.49/1, G.N.34, B.N.34-3.

Aynı Eserin Kullanımında Uygulanan Dipnot I. Yöntem

Akşin, **a. g. e.**, s. 139.

Gündoğdu, **a. g. m.**, s. 399.

Aynı Eserin Kullanımında Uygulanan Dipnot II. Yöntem

S.Akşin, **İstanbul Hükümetleri...**, I, s. 139.

A.Gündoğdu, **“Kırgızistan...”**, s. 399.

Elektronik Kaynaklar

<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=7d53ed97e31a>

Ek 5

KAYNAKÇA

Kitap

AKŞİN, Sina, **İstanbul Hükümetleri ve Milli Mücadele**, I, Türkiye İş Bankası Yayınları, (7.baskı), İstanbul 2004.

SEVİM, Ali-MERÇİL, Erdoğan, **Selçuklu Devletleri Tarihi**, TTK, Ankara 1995.

TOPRAK, Füzûzan, **Ömer Faruk Toprak'ın Düzyazıları**, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 1994.

Çeviri Kitap

LUNAÇARSKİ, Anatoli, **Sosyalizm ve Edebiyat** (Çev. Asım Bezirci), Evrensel Baskı Yayın, (2. Baskı) İstanbul, Mayıs 1998.

Hazırlanan Kitap

UŞAKLIGİL, Halit Ziya, **Kırk Yıl**, (Hazırlayan: Şemsettin Kutlu), İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 1987.

Makale

GÜNDOĞDU, Abdullah, “Kırgızistan: Dün, Bugün, Yarın”, **Türkiyat Araştırmaları**, Yıl VIII, Sayı XV, Ankara Güz 2011, s. 399-418.

KUTLUKAN, Şakirov-TEREZ, Ersin, “Tüzükat-ı Timur'un Farsça Çevirisinden Notlar ve Eserdeki Türkçe-Moğolca Sözcükler”, **Ölümünün 600. Yılında Emir Timur ve Mirası Sempozyumu**, (Ed. Abdulvahap Kara, Ömer İşbilir), İstanbul 2007, s. 41-56.

[GÜRPINAR], Hüseyin Rahmi, “İlk Devre-i Hürriyette Gazetecilik” **Cem**, nr. 30 (10 Haziran 1328 / 22 Haziran 1911), s. 6-8.

Eğitim Bilimleri İçin

Metin İçinde Kaynak Gösterme

Tek yazar, tek çalışma

Yazarın soyadı ve eserin yayımlandığı tarih verilir. Buna ilişkin örnek üç değişik şekilde verilmiştir.

Sönmez (1998) Türkiye’deki bölgesel eşitsizlikleri incelediği çalışmada,dır.

Türkiye’deki bölgesel eşitsizliklerin incelendiği bir çalışmada,dır (Sönmez, 1998).

Sönmez’in 1998’de yayımlanan çalışmada, Türkiye’deki bölgesel eşitsizlikler konusundadır.

Son örnekte görüldüğü gibi, metin içinde, cümlede yazar ve yayın yılı belirtiliyor ise, ayrıca parantez içinde yazar ve tarih verilmez.

İki yazarlı çalışma

İki yazar varsa, her ikisinin de soyadı verilir. Yöntem en genel anlamda tanımlanır (Dembo ve Gibson, 1985: 12). Dembo ve Gibson’a (1985: 12) göredır.

Üç, dört ve beş yazarlı çalışma

Kaynağın ilk geçtiği yerde hepsi verilir. İzleyen yerlerde ise birinci yazarın soyadı verilerek “ve diğerleri” bağlacı konur.

William, Johns, Smith, Bruce ve Bradley (1994) buldu. (İlk geçtiği yerde).

William ve diğerleri (1994) tarafından yapılan.....

Altı ya da daha fazla yazarlı çalışma

Metin içinde ilk belirtildiği yerde, ilk yazarın soyadı verilir “ve diğerleri” diye devam edilir. Kaynakça listesinde her yazarın soyadı ve ilk adlarının baş harfleri verilir.

Sayılan ve diğerleri (2005)...

Gruplar (yazar olarak)

Grup isimleri yazar gibi ele alınır (kurum, dernek, hükûmet kuruluşları ve çalışma grupları). Genellikle metin içinde her geçtikleri yerde yazılırlar.

Bazı grup yazarlarının ismi ilk geçtiği yerde açıkça yazılır ve sonra kısaltılarak kullanılır.

Bir grup yazarın isminin kısaltılmasına karar verirken, şu genel kurallar

kullanılır: Kısaltmalar, okuyucu için yeterince bilgi verecek şekilde olmalıdır ve kaynakçaya da hiçbir güçlük olmadan yerleştirilebilmelidir.

İsim uzunsa ve eğer kısaltması kolaylıkla okunabilir ve biliniyor ise ikinci ya da daha sonra geçtiği bir yerde kısaltma kullanılır. Eğer isim kısa ise veya kısaltma anlaşılmıyorsa, her geçtiği yerde açık adını yazmak daha yararlıdır.

Metin içinde ilk gösterme:

(Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 1991).

Daha sonraki göstermeler: (MEB, 1991).

Aynı soyadlı yazarlar

Eğer kaynakça/kaynaklar listesinde iki veya daha fazla aynı soyadı olan yazar varsa, metin içinde ilk adları da verilerek kullanılır. Hatta yayın yılları farklı olsa bile böyle kullanılması gerekir.

N. Özdemir (1985) ve M. Özdemir (1990) tarafından yapılan çalışmalarda.....

Aynı parantez içinde iki veya daha çok çalışma

Yayın yılına göre sıralanarak, aynı yazarların iki ya da daha çok çalışması düzenlenir. Basımda olan çalışma varsa, bu en sona konulur. Önce yazarların soyadları verilir, ardından her bir çalışma için sadece çalışma yılları verilir.

(Köklü ve Büyüköztürk, 1991, 1993).

(Balcı, 1984, 1990, 1993, basımda).

Aynı yazarın aynı yıl yaptığı çalışmaları

Yazarın birden fazla çalışmalarını ayırt edebilmek için yılların ardından harfler kullanılır.

(Demir, 1990a, 1990b, 1990c; Yılmaz, 1992 basımda-a, 1992 basımda-b)

Yazarları farklı iki veya daha fazla çalışma

Bu tür çalışmalar aynı parantez içinde, soyadlarına göre alfabetik sıraya dizilerek ve birbirlerinden noktalı virgül ile ayrılarak verilir. Örneğin;

Çeşitli çalışmalar (Başaran, 1984; Bursalıoğlu, 1987; Taymaz, 1984).

Eğitim Bilimleri İçin Kaynakça Listesinde Kaynak Gösterme

Bir çalışmanın sonunda yer alan kaynakça listesi, çalışmayı belgeler ve her bir kaynağın yeniden bulunması ve tanımlanması için gerekli bilgiyi sağlar. Yazarlar, anlaşılır bir biçimde referansları seçmeli ve bu liste sadece çalışmanın araştırılması ve hazırlanmasında kullanılan kaynakları kapsamalıdır. Kaynaklar, kaynakça listesinde yazar soyadına göre alfabetik olarak dizilir. Kitap ve dergi isimleri italik ya da koyu olarak yazılmalıdır.

Kaynak bilgileri sayfa başından başlatılır. Bir satıra sığmayan kaynak gösterimlerinde, ikinci satır bir cm (4-7 karakter) içerden başlatılır.

Sürelili Yayına İlişkin Genel Form

Yazarın Soyadı, Adının Baş Harfi. (Tarih). Makalenin adı. *Derginin Adı. Cilt(sayı). Sayfa Nu.*

Dergi adı dışında derginin cilt numarası da italik ya da koyu yazılır. Yılda bir sayıdan fazla yayınlanan dergilerde cilt sayısı dışında bir de sıra sayısı veriliyorsa, cilt yanına parantez içinde derginin sayısı italik ya da koyu olmaksızın yazılır.

Kitaba İlişkin Genel Form

Yazarın Soyadı, Adının Baş Harfi.(Yıl). *Kitabın adı.*(Baskı sayısı). Yayın Yeri: Yayınevi.

Sürelili Yayın Örnekleri

Tek yazarlı, bir dergide makale

Boz, H. (2001). Kitle iletişim araçları ve suskunluk sarmalı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 32(1-2), 41-48.

Bekerian, D. A. (1993). In search of the typical eyewitness. *American Psychologist*, 48(5), 574-576.

Bir dergide üç ya da dört yazarlı, makale

Borman, W. C., Hanson, M. A., Oppler, S. H., Pulakos, E. D., and White, L. A. (1993, May). The people in organization. *Organizational Management*, 41, 21-30.

Altı ya da daha çok yazarlı, bir dergide makale

Kahraman R. C., Borman, C., Hanımgil, M., Özler, H., Perçin, D., ve Sergen, L. (1993). Kroner kalp rahatsızlığının belirlenmesinde rol oynayan faktörler. *Sağlık Psikolojisi*, 12(2), 301-307.

Baskıda olan makale

Zekeriya, M., ve Kermenek, S. C. (Baskıda). Suçlu davranışların kalıtsal kökenleri var mıdır? *Çocuk Psikolojisi*, 17, 24-31.

Yazarsız, günlük gazetede makale

New drug appears to sharply cut risk of death from heart failure. (1993, July 15). *The Washington Post*, p. A12.

Sağlıklı Yağ Reçetesi. (4 Nisan 1993). *Hürriyet*, s.15.

- Yazarsız çalışmalar, çalışmanın adının ilk kelimesine göre kaynakça listesine girer.

- Metin içinde kaynak göstermede ise, kısa bir başlık parantez içinde verilir (New Drug, 1993).

- Sayfa numaralarından önce İngilizce ise, p., Türkçe ise s. kullanılabilir ya da bu semboller kullanılmadan sadece sayfa numarası verilebilir.

Abstract

Woolf, N. J., Young, S. L., Fanselow, M. S., and Butcher, L.L. (1991). Alteration in cortex by pavlovian conditioning. *Society for Neuroscience Abstracts*, 17, 480.

-Eğer süreli yayının adı“abstracts” kelimesini içermezse, abstract adı ile nokta arasına, köşeli parantez içinde, [abstract] yerleştirilir.

Yıllık olarak yayımlanan süreli yayın

Fiske, S.T. (1993). Social cognition and social perception. *Annual Review of Psychology*, 44, 155-194.

Bir dergide çeviri makale

Bruce, T. (1994). Çocukların yaşamında oyunun rolü (çev. A. F. Altınoğlu). *Eğitim ve Bilim*, 18(92), 64-69. (Orijinal makalenin yayım tarihi, 1970)

- Makale hangi dile çevrildi ise, makale adı o dilde verilir.

- Çevirenin adı, örnekte gösterildiği gibi makalenin isminin ardından parantez içinde verilir.

Çevirilerden yapılan alıntılar, metin içinde gösterilirken yazarın soyadından sonra, sırasıyla orijinal tarih ve çeviri tarihi verilir. Örnek:

Bruce’e (1970/1994) göre dır.

Kitap Örnekleri

Bursalıoğlu, Z. (2003). *Eğitim yönetiminde teori ve uygulama*. (7. basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Mitchell, T. R. and Larson, J. R. (1987). *People in organizations* (Third edition). New York: Mc Graw-Hill.

Timur, T. (2000). *Toplumsal değişme ve üniversiteler*. Ankara: İmge Kitabevi.

Kurumun yazarı ve yayıncısı olduğu kitap

Australian Bureau of Statistics. (1991). *Estimated resident population by age and sex in statistical local areas*. New South Wales, June 1990 (No.3209.1). Canberra, Australian Capital Territory: Author.

Devlet Planlama Teşkilatı. (2005). *Ekonomik ve sosyal göstergeler (1950–2004)*. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı.

Bir editör (veya editörler) tarafından hazırlanmış kitap

Sayılan, F. ve Yıldız, A. (Editörler). (2006). *Yaşam boyu öğrenme*, Ankara: AÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü ve Pegem A Yayıncılık.

Çeviri kitap

Hollingsworth, P. M. and Hoover, K. H. (1999). *İlköğretimde öğretim yöntemleri* (çev.T. Gürkan, E. Gökçe ve D. S. Güler). Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları No 214. (Eserin orijinali 1991’de yayımlandı).

Freire, Paulo. (1991). *Ezilenlerin pedagojisi*. (Çev. D. Hattatoğlu ve Erol Özbek). İstanbul: Ayrıntı Yayınevi. (Eserin orijinali 1982’de yayımlandı).

Çeviri kitaplardan yapılan alıntılar metin içinde gösterilirken yazarın soyadından sonra, sırasıyla orijinal tarih ve çeviri tarihi verilir. Örnek: Hollingsworth ve Hoover’e (1991/1999) göredır. Freire (1982/1991) okuma yazma öğretiminde, ... dır.

Ansiklopedi veya sözlük

Türk Dil Kurumu. (1969). *Türkçe sözlük (genişletilmiş baskı)*. Ankara: TDK.

Sadie, S. (Ed). (1980). *The New Grove dictionary of music and musicians*. (6th ed. Vol. 1- 20). London: Macmillan.

Editörler tarafından yayına hazırlanmış bir kitapta bir makale ya da bölüm

Bjork, R.A. (1989). An adaptive mechanism in human memory. In H. L. Roediger and F. I. M. Craik (Eds.), *Varieties of memory and consciousness* (pp.309-330). Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Gülmez, Mesut. (2006). Kesintisiz insan hakları öğretimi ve eğitimi., F. Sayılan ve A. Yıldız. (Editörler). *Yaşam boyu öğrenme*. İkinci Baskı. Ankara. Eğitim Bilimleri Enstitüsü ve Pegem A Yayıncılık, ss. 84-105.

- Önce makalenin ya da bölümün yazarı verilir.
- Henüz baskıda olan eserler için, yayın yılı yerine “baskıda” (in press) yazılır.
- Editör varsa editörden önce, yoksa kitabın adından önce “In” kelimesi

yazılır (İngilizce bir eser için).

Bir sempozyumda sunulan yayımlanmamış bir çalışma

Johnson, R. S. (1991, January). *Early data on trauma symptom*. Paper presented at the First International Congress of Medicine, San Diego, CA.

Köklü, N. (1996, 25-27 Kasım). *Üniversite öğrencilerinin istatistik kaygı puanlarına etki eden faktörler*. Devlet İstatistik Enstitüsü Araştırma Sempozyumunda sunuldu, Ankara.

Doktora ya da yüksek lisans tezleri

Yayımlanmamış doktora tezi

Öztürk, S. (2004). *Türkiye’de üniversite özerkliğinin mali, akademik ve yönetsel boyutlarıyla kamu ve vakıf üniversiteleri için betimlenmesi*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yayımlanmamış yüksek lisans tezi

Almedia, D. M. (1990). *Fathers’ participation in family work*. Unpublished master’s thesis, University of Victoria, Canada.

Kara, E. (1996). *Öğretmenlerin statü düzeyleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Şehir adının verilmesi yeterli olmakla birlikte tez başka bir ülkede yapılmış ise ve şehir yaygın olarak tanınmıyor ise, ayrıca ülke adı verilebilir.

**Internet Ortamından (Web Sayfalarından) Elde Edilen Bilgiler İçin
Kaynakça Listesi Hazırlama**

Yazarı ve yayımlandığı dergisi belli olan bir makale

Beach, D. (December, 2003). A problem of validity in education research. *Qualitative Inquiry*, Vol. 9; 859 -873. Web: <http://qix.sagepub.com/cgi/reprint/9/6/859> adresinden 8 Ocak 2007’de alınmıştır.

Yazarı belli olmayan ancak yayımlandığı dergisi belli olan bir makale

From character to personality. (1999, Dec). *APA Monitor*, 30(11). Web: <http://www.apa.org/monitor/dec99/ss9.html> 22 Ağustos 2000’de alınmıştır.

Öz (Abstract)

Rosenthal, R.(1995). State of New Jersey v. Margaret Kelly Michaels: An overview [Abstract]. *Psychology, Public Policy, and Law*,1,247271. Web:<http://www.apa.org/journals/ab1.html> 25 Ocak 1996’da alınmıştır.